

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 1622

Warszawa, 24 listopada 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy o ekwiwalencie
pieniężnym z tytułu prawa do
bezpłatnego węgla dla osób
uprawnionych z przedsiębiorstw robót
górnictw.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Tadeusza Motowidłę.

(-) Leszek Aleksandrak; (-) Henryk Gołębiowski; (-) Tomasz Kamiński;
(-) Witold Klepacz; (-) Jan Kochanowski; (-) Janusz Krasoń; (-) Wacław
Martyniuk; (-) Zbigniew Matuszczak; (-) Krzysztof Matyjaszczyk; (-) Tadeusz
Motowidło; (-) Wojciech Pomajda; (-) Stanisław Rydzoń; (-) Stanisław Stec;
(-) Wiesław Andrzej Szczepański; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Stanisław
Wziątek; (-) Ryszard Zbrzyzny.

USTAWA

z dnia ..... 2008 r.

o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych

Art. 1

W ustawie z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz. U. Nr 147, poz. 1031) wprowadza się następujące zmiany:

1. Art. 2 pkt.1 otrzymuje brzmienie:

- 1) „osoby uprawnione – emerytów i rencistów mających ustalone prawo do emerytury lub renty, którzy pobierali bezpłatny węgiel w naturze od przedsiębiorstw robót górniczych i Przedsiębiorstwa Budowy Szybów w Bytomiu oraz wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po byłych pracownikach, uprawnionych do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników zakładów górniczych z dnia 21 grudnia 1991 r. i którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2007 r. a po dniu 31 grudnia 1994 r. utracili prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla”.

2. W art. 3 dopisuje się ustęp 3 o brzmieniu:

- ust. 3. „Pod pojęciem zaspokojenie prawa nie rozumie się włączenia kwoty ekwiwalentu pieniężnego do podstawy wymiaru emerytury lub renty”.

3. Art. 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- ust. 3. „Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, należy dołączyć dokument potwierdzający uprawnienie do ekwiwalentu i określający jego wysokość oraz oświadczenie osoby uprawnionej o nie pobieraniu w całości lub części od 1 stycznia 2002 r. ekwiwalentu lub bezpłatnego węgla w naturze”.

4. Art. 7 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

ust. 7. „Ekwiwalent jest wypłacany według następującego harmonogramu:

- 1) za rok 2002 i 2003 – w 2009 r.;
- 2) za rok 2004 i 2005 – w 2010 r.;
- 3) za rok 2006 i 2007 – w 2011 r.;
- 4) za rok 2008 i 2009 – w 2012 r.;
- 5) za rok 2010 i 2011 – w 2013 r.;
- 6) za rok 2012 i 2013 – w 2014 r.;
- 7) za rok 2014 i 2015 – w 2015 r.”

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Prowadzona polityka Państwa poprzez zastosowanie cen urzędowych na węgiel w latach 90-tych a równocześnie narzucenie cen wolnorynkowych wobec górnictwa w szczególności za zużytą energię, doprowadziła do ograniczenia, a nawet zaprzestania inwestycji w górnictwie.

Tę sytuację jak najbardziej odczuły Przedsiębiorstwa Robót Górniczych i Przedsiębiorstwa Budowy Szybów, które to przedsiębiorstwa powołane były do prowadzenia robót inwestycyjno-górnicznych w kopalniach.

Kopalnie w ramach oszczędności same wykonywały najbardziej potrzebne roboty inwestycyjne, rezygnując z wykonania większości robót inwestycyjnych zleczanych na zewnątrz, tzn. do PRG i PBSz jako przedsiębiorstw specjalistycznych.

Poprzez taką gospodarkę PRG i PBSz z uwagi na braki frontu robót, popadły w kłopoty finansowe, a tym samym zaczęły ograniczać zatrudnienie.

Jednym ze sposobów poprawy sytuacji finansowej okazały się postanowienia ustawy z dnia 29 września 1994 r. o zmianie ustawy – Kodeks Pracy oraz o zmianie niektórych wyroków (Dz. U. Nr 113 poz. 547), które w art. 9 pozwalały stronom Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy odstąpić od stosowania niektórych uprawnień i świadczeń.

Przedsiębiorstwa Robót Górniczych i Przedsiębiorstwa Budowy Szybów będąc w trudnej sytuacji finansowej zagrażającej redukcją zatrudnienia, w ramach mniejszego zła, zdecydowały się skorzystać z możliwości odstąpienia od stosowanych świadczeń, między innymi od bezpłatnego węgla w naturze, jak też ekwiwalentu pieniężnego za ten węgiel dla byłych pracowników przedsiębiorstwa.

Wtedy to, na podstawie art. 10 omawianej ustawy, przekazano wnioski do ZUS, celem włączenia do podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego, czy też rentowego, ekwiwalentu pieniężnego za należny bezpłatny węgiel byłym pracownikom. Włączenie do podstawy wymiaru emerytur i rent następowało w różnych terminach w zależności od kondycji finansowej poszczególnych przedsiębiorstw. Większość uprawnionych nie mogła włączyć do podstawy wymiaru świadczenia kwoty ekwiwalentu pieniężnego za bezpłatny węgiel, gdyż ta podstawa wymiaru przekraczała już dopuszczalne 250 %.

Na podstawie postanowień art. 55 ustawy z dnia 25 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przejął od zakładów objętych tą ustawą obowiązek wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, dla osób uprawnionych do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy, które uzyskały emeryturę lub rentę przed dniem 31 grudnia 2006 r.

Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 30 kwietnia 1999 r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla i wypłacania tego ekwiwalentu oraz zasad redukowania kosztów deputatu węglowego i rent wyrównawczych, uprawnienia do przejęcia przez ZUS ograniczono do zatrudnionych w przedsiębiorstwach górniczych.

Takie uregulowanie wywołało falę pozwów do sądów przez uprawnionych pracowników przedsiębiorstw robót górniczych. Werdykty były różne, część pozytywnych i część negatywnych.

W ustawie z dnia 21 grudnia 2001 r. o zmianie ustaw (.....) Dz. U. Nr 154 poz. 1802, w art. 55 ust. 1 dokonano zmiany poprzez ograniczenie możliwości przekazania do ZUS realizacji ekwiwalentu pieniężnego za bezpłatny węgiel w naturze do „kopalń całkowicie likwidowanych”. Zmiany te spowodowały dalszą falę pozwów pracowników przedsiębiorstw,

łącznie ze skierowaniem sprawy do Trybunału Konstytucyjnego, który w sprawie SK 20/04 wyrokiem z dnia 12.12.2005 r. orzekł, że art. 55 ust. 1 w części obejmującej zwrot „z kopalń całkowicie likwidowanych” jest niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 Konstytucji RP. W ramach realizacji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, wprowadzono możliwość przywrócenia uprawnień do ekwiwalentu pieniężnego dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych i PBSz.

Ustawa z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych – za osoby uprawnione uważa osoby, które uzyskały uprawnienia emerytalne czy rentowe przed dniem 1 stycznia 2007 r. a które po 31 grudnia 2001 r. nie pobierały ekwiwalentu za bezpłatny węgiel.

Projektowana zmiana ustawy pozwala uznać za osoby uprawnione emerytów i rencistów, którzy uzyskali prawo do świadczenia przed 1 stycznia 2007 r. a utracili prawo do ekwiwalentu za bezpłatny węgiel po dniu 31 grudnia 1994 r. Projektodawcy zaznaczają, że poszkodowani emeryci i renciści nie czekając na nowelizację ustawy skierowali wiele pozwów przeciwko ZUS-owi do sądów okręgowych. Część pozwów została już przez sądy pozytywnie rozpatrzona. Tym bardziej wnioskowana nowelizacja winna być przez Sejm niezwłocznie uchwalona.

Projekt nie został poddany konsultacjom, o których mowa w art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu RP.

Projekt ograniczy obciążenia budżetu państwa wywołane przyszłymi wyrokami sądów powszechnych. W chwili obecnej nie znana jest liczba osób będących beneficjentami tej ustawy.

Projekt regulacji nie jest objęty zakresem prawa UE.

Warszawa, 8 grudnia 2008 r.

BAS – WAEM – 3382/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do
bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót
górnictw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tadeusz Motowidło)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2002 r., Nr 23, poz. 398 ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz. U. Nr 147, poz. 1031). W projekcie zmienia się definicje osób uprawnionych, wyłącza się włączenie kwoty ekwiwalentu pieniężnego do podstawy wymiaru emerytury lub renty, uzupełnia się zakres dokumentacji przedkładanej przy wniosku o oraz dokonuje zmian harmonogramu wypłat ekwiwalentu.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie obejmuje materii projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy REX: Unia Europejska ,emerytury i renty, górnictwo

Warszawa, 8 grudnia 2008 r.

BAS – WAEM – 3383/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tadeusz Motowidło) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 6 lipca 2007 r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz. U. Nr 147, poz. 1031). W projekcie zmienia się definicje osób uprawnionych, wyłącza się włączenie kwoty ekwiwalentu pieniężnego do podstawy wymiaru emerytury lub renty, uzupełnia się zakres dokumentacji przedkładanej przy wniosku o wypłat ekwiwalentu oraz dokonuje zmian harmonogramu wypłat ekwiwalentu. Projekt nie zmierza do wykonania prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

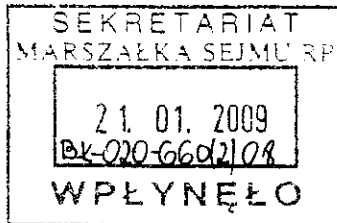
Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskrytory bazy REX: Unia Europejska, emerytury i renty, górnictwo

Warszawa, 21 stycznia 2009 r.

Tadeusz MOTOWIDŁO
KP Lewica

Pan
Bronisław KOMOROWSKI
Marszałek Sejmu RP

W nawiązaniu do pisma Marszałka Sejmu RP znak PS-193-P/08 z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie ustawy o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych w imieniu posłów wnioskodawców informuję, że obecnie dokładna liczba ewentualnych uprawnionych jest trudna do określenia z uwagi na fakt, iż przedsiębiorstwa te uległy likwidacji lub przekształceniu. Szacunkowo można przyjąć, że problem ten dotyczy byłych przedsiębiorstw robót górniczych, a mianowicie:

- PRG-Bytom
- PRG-Katowice
- PRG-Mysłowice
- PRG-Gliwice
- PRG-Rybnik
- PRG-Wałbrzych
- PRG-Bytom

W każdym przedsiębiorstwie upoważnionych było około 500 osób, w związku z upływem czasu liczba ta mogła ulec obniżeniu do 200-250 osób. Obecny koszt tony węgla kamiennego wynosi około 600 zł.

A więc po 200 osób z 7 przedsiębiorstw x 3 tony/rok x 600 zł/tona wynosi 2,52 mln zł rocznie.

Z wielkim prawdopodobieństwem przyjąć można, że skutki wprowadzenia ustawy wahałyby się w granicach około 2,5 mln zł rocznie. Wydatki te należy sfinansować z budżetu państwa.

Z poważaniem